

www.yuksekkayalawoffice.com

www.yuksekkayalawoffice.com

BOŞANMA DAVALARINDA MADDİ-MANEVİ TAZMİNAT

Bayram YÜKSEKKAYA¹

---

¹ Avukat Adana Barosu.

www.yuksekkayalawoffice.com

www.yuksekkayalawoffice.com

SUNUŞ

Boşanma davası; kurulan aile birlikteliğinin sonlandırılması sonucu doğuran davalardır. **Boşanma davası**, sadece evliliği sonlandırmakla kalmaz, evlilik birliği ile bağlı olan diğer hususların da çözülmesini sağlar. **Evlilik birliği** içerisinde müşterek çocuğun velayeti her iki eşte iken, **boşanma** ile bu husus hakkında bir karar vermek, zorunludur. Eğer talep var ise, **maddi-manevi tazminat** konusunda da aynı şekilde bir karar verme zorunluluğu söz konusu olacaktır.

İşte, **boşanmaya bağlı maddi-manevi tazminat** ile ilgili olarak hâkimlikçe karar verilirken, hangi hususların değerlendirildiği, makalemizin konusunu oluşturmaktadır.

Maalesef toplumda, kulaktan dolma bilgiler ile insanlar yanlış yönlendirilmektedirler. Bu yanlış yönlendirmeler nedeniyle, birçok kişinin hakkı, zayi olmaktadır.

Biz bu makalemizde, **boşanma davalarında** söz konusu olan **maddi-manevi tazminat** hususunda kısa bir bilgilendirmede bulunacağız. Bu bilgilendirmeyi yapar iken, **Yüksek Yargıtay**'ın kararlarını tahlil edecek ve uygulamada nasıl bir yol izlendiğini izah etmeye çalışacağız.

BÖLÜM – 1

MADDİ TAZMİNAT

Boşanma davalarında maddi tazminat hususu, Medeni Kanununun 174. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenmiştir:

“Madde 174/1: Mevcut veya beklenen menfaatleri boşanma yüzünden zedelenen kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun bir maddi tazminat isteyebilir.”

Madde metni, gayet açıktır. Fakat madde metni incelendiğinde, birkaç kavram karşımıza çıkmaktadır.

Bu kavramlardan birincisi; **KUSUR**'dur.

Maddi tazminatın söz konusu olabilmesi için, **maddi tazminat** talebinde bulunan tarafın, **kusursuz** yahut karşı taraftan **daha az kusurlu** olması gerekmektedir. Başka bir ifade ile boşanmanın gerçekleşmesi hususunda **kusurlu** veya karşı taraftan **daha çok kusurlu** olan kişinin, diğer tarafa **maddi tazminat** ödemesi söz konusu olabilir.

Çekişmeli boşanma davalarında, **boşanma sebepleri** ikiye ayrılmaktadır. Birincisi özel sebepler, ikincisi ise genel boşanma sebebidir. Birinci kategoriye; **zina**, **terk** gibi nedenler girmekle birlikte, ikinci kategoride tek bir husus vardır: **EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI**.

Esasında, **özel boşanma sebepleri** de tek başına **evlilik birliğinin temelinden sarsılmasına sebebiyet veren** şartların ayrı ayrı düzenlenmiş halidir.

İşte, **evlilik birliğinin temelinden sarsılmasına** ve **boşanmanın gerçekleşmesine sebebiyet veren**, bu konuda **“KUSURLU”** yahut **“DAHA ÇOK KUSURLU”** olan taraf, karşı tarafa **maddi tazminat** ödemek zorunda bırakılabilir.

Peki, “daha az kusurlu” ne demektir?

Bazen, evlilik birliğinin son bulmasına, eşlerin her ikisinin de bazı fiilleri neden olabilir. Bu gibi durumlarda hâkim, **boşanmanın** gerçekleşmesi hususunda, hangi tarafın kusurunun daha çok, hangi tarafın kusurunun daha az olduğu yönünde bir belirleme yapar. Böylece **boşanmada daha çok kusurlu** taraf tespit edilerek, buna göre bir karara hükmedilir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu², **Yargıtay 2 Hukuk Dairesi**'nin yaptığı “ağır kusurlu-daha az kusurlu” yönündeki şu belirlemesini ve bu belirlemenin gerekçesini uygun görerek, onamıştır:

“...Toplanan delillerden davacı kadının eşine hakaret ettiği, ortak yaşam sürerken ikinci bir konut edinerek eşiyile birlikte yaşamaktan kaçındığı, buna karşılık davalı kocanın ise, güven sarsıcı davranışlar içine girdiği, eşine fiziksel şiddet uyguladığı ve eşini tehdit edip bu eyleminden dolayı ceza mahkemesince cezalandırılmasına karar verilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Açıklanan bu olaylara göre boşanmaya neden olan olaylarda her iki tarafta kusurlu olmakla birlikte; davalı kocanın daha ağır kusurlu olduğunun kabulü gerekir. Durum böyleyken; mahkemece tarafların eşit kusurlu olarak kabul edilmesi ve bu hatalı kusur belirlemesine bağlı olarak, davacının maddi ve manevi tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi isabetsiz olmuş; bozmayı gerektirmiştir...”

Görüldüğü üzere olayda, kadın eşine hakaret edip, evi terk ederek ayrı bir evde yaşamaya başlamıştır, koca ise eşine fiziksel şiddet ve tehdit fiillerini gerçekleştirmiştir. Bu durumda yapılan “kusur tespiti”nde, kocanın daha ağır kusurlu olduğu tespit edilerek, kadının tazminat taleplerinin ret edilmesi yönündeki karar bozulmuştur.

² YHGK 2013/2-1689 E., 2015/1033 K., 13.03.2015 T.

Tam bu noktada bir soru akla gelmektedir: Her iki taraf da eşit kusurlu ise ne olacaktır?

Her iki tarafın da eşit kusurlu olduğu zamanlar görülmektedir. Bu gibi durumlarda, kanunun emredici düzenlemesi gereği **boşanma nedeniyle maddi tazminat** ödeme gibi bir durum söz konusu olmayacaktır.

Nitekim **Yargıtay 2 Hukuk Dairesi** tarafından verilen aşağıdaki karar ve kararın gerekçesi, **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu**³ tarafından uygun görülerek, onanmıştır:

*“Mahkemece, davalı-davacı kocanın tamamen kusurlu olduğu kabul edilmiş ise de, yapılan soruşturma ve toplanan delillerden, kocanın müşterek konutun kilidini değiştirerek eşini eve almadığı, babasının eşine karşı sadakatsizlikte bulunduğu yönündeki ithamlarına ve "bana hizmet edecek" şeklindeki sözlerine kayıtsız kaldığı buna karşı davacı kadının da kocasına fiziksel şiddet uyguladığı güven sarsıcı davranışlarda bulunup eşiyile cinsel birliktelikten kaçındığı anlaşılmaktadır. Bu halde davacı-davalı da kusurlu olup, taraflardan birini diğerinden baskın kusurlu kabul etmek olanağı yoktur. Boşanmaya sebep olan olaylarda taraflar aynı oranda kusurludurlar. **Boşanma sebebiyle maddi ve manevi tazminata hükmedilebilmesi için tazminat talep eden tarafın kusursuz veya daha az kusurlu olması zorunludur (TMK.md. 174). Eşit kusurlu taraf yararına maddi ve manevi tazminata hükmedilemez.** Bu husus nazara alınmadan davacı, "kusursuz" kabul edilerek yararına maddi ve manevi tazminata hükümlenmesi doğru bulunmamıştır.”*

Boşanma davası kesinleşene kadar, kusur ile ilgili olarak yapılan araştırmaların devam ettiği, boşanma davası kesinleşene kadar tarafların evliymiş gibi yükümlülük altında oldukları, unutulmamalıdır. Yerel Mahkemede kusursuz yahut daha az kusurlu olan tarafın, bu kararın rehavetine kapılarak, davanın temyiz aşamasında olmasına aldırılmayıp, sanki boşanma, Yerel Mahkeme kararı kesinleşmese dahi gerçekleşmiş gibi davranması, fahiş hatadır.

³ YHGK 2014/2-174 E., 2016/101 K., 27.01.2016 T.

Yerel Mahkemede, kusursuz yahut daha az kusurlu sayılan taraf, aynı mahkeme kararıyla bir tazminata da hak kazanmış olabilir. Ancak, karar temyiz edilmiş ise, karar henüz kesinleşmediğinden, evlilik yükümlülüğünün gerektirdiği hususlarda dikkatli davranmak, zorunludur.

Bununla birlikte, Yerel Mahkeme kararından sonra ve dosya daha kesinleşmeden elde edilen bir delil, Yerel Mahkeme kararındaki kusur dengesini de değiştirebilir.

Nitekim **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu**⁴ önüne gelen bu nitelikte bir olayda, şu şekilde karar tesis etmiştir:

“4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun (TMK) 185/3 üncü maddesi uyarınca “Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar.” Kanunda belirtilen bu sadakat yükümlülüğü, evliliğin yasal olarak son bulmasına kadar devam edecektir. Başka bir deyişle, mahkemelerce boşanma kararı verilmiş olmasına rağmen bu karar henüz kesinleşmediği sürece evlilik birliği devam ettiğinden bu aşamada eşlerin sadakat yükümlülüğüne aykırı davranışlarının dikkate alınmasının gerektiği kurul çoğunluğu tarafından kabul edilmiştir (Aynı ilkeler Hukuk Genel Kurulu’nun 26.11.2008 gün ve 2008/2-698 E., 2008/711 K.; 22.12.2010 gün ve 2010/2-636- 680 E., K., 13.07.2011 gün ve 2011/2-403- 509 E., K.; 12.12.2012gün ve 2012/2-526-1102 E., K. sayılı ilamlarında da benimsenmiştir).

Somut olayda; davalı kocanın temyiz aşamasında 29.11.2012 havale tarihli dilekçesine eklediği Konya/Ereğlisi Cumhuriyet Savcılığının 2012/761 soruşturma nolu evrakı içeriğine göre, davacı kadının Cumhuriyet Savcısı tarafından alınan beyanında evlilik birliği sırasında üçüncü kişiyle birlikteliklerinden 06.09.2011 tarihinde bir çocuk dünyaya getirdiğini beyan etmiş, yine doğum raporuna göre de, davacı kadının 06.09.2011 tarihinde çocuk dünyaya getirdiği anlaşılmaktadır.

⁴ YHGK 2013/2-604 E., 2014/38 K., 22.01.2014 T.

O halde, sadakat yükümlüğünün ihlali nedeniyle taraflar arasındaki ortak hayatı temelinden sarsacak ve evlilik birliğinin devamına imkân vermeyecek derecede bir geçimsizlik bulunduğu sabit olduğundan davacı kadının daha fazla kusurlu olduğunun kabulü gereklidir.”

Kural olarak **boşanma davasında**, davada dile getirilen hususlar araştırılır ve davanın sınırlarını davada dile getirilen bu olaylar belirler. Peki, neden **Yüksek Yargıtay** bu şekilde bir inceleme yaparak, bu kuralı ihlal etmiştir? Bu sorunun cevabını yine **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu**⁵ vermektedir:

“Kural olarak, sadece dava dilekçesinde bildirilmiş olan vakıalar davanın sınırını belirler ve mahkemece ancak bu vakıalar hakkında inceleme ve değerlendirme yapılabilir. Dava tarihinden sonra meydana gelen maddi bir olgunun değerlendirilmesi ve hükme esas alınması olanaklı değildir.

Ne var ki Hukuk Genel Kurulu'nun 26.11.2008 gün 2008/2-7698 E., 2008/711 K. sayılı kararında da aynen benimsendiği gibi boşanma davası açıldıktan sonra gerçekleşen bir kısım olaylar somut olayın özelliğine göre dava sonucunu etkileyebilir.”

Kusur kavramından sonra karşımıza çıkan bir diğer kavram ise; **MENFAAT** kavramıdır. Madde metninde, mevcut veya beklenen menfaatleri, boşanma nedeniyle zedelenen taraf lehine maddi tazminata hükmedileceği belirtilmiştir.

Peki, “**mevcut ve beklenen menfaat**” ne demektir?

Biz, bu konudaki tartışmalara girmeden, **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu**⁶’nun bu konudaki görüşünü aktarmayı uygun görmekteyiz:

⁵ YHGK 2010/2-636 E., 2010/680 K., 22.12.2010 T.

⁶ YHGK 2013/2-1156 E., 2014/753 K., 15.10.2014 T.

“...Mevcut menfaat; evlilik birliğinin eşe sağladığı hali hazırdaki ekonomik yararlarıdır. Beklenen menfaat ise; evlilik birliği boşanmayla sona ermemiş olsaydı, eş söyleyişle evlilik birliği sürmüş olsaydı elde edilecek olan muhtemel ekonomik yararlarıdır. Bu yararlar çok çeşitlidir. Bu bağlamda şunu ifade etmek gerekir ki boşanmakla bir eş, en azından, diğer eşin desteğini kaybedecektir. Kurulu bir evlilik düzeni içinde, işleyen her ekonomik yarardan yoksun kalarak yeni bir düzen kurması gerekecektir. İlişkinin niteliği itibariyle ekonomik yararlar da değişeceğinden, mevcut ve beklenen menfaatler itibariyle zararı belirlemek güç olsa da hakkaniyet eksenli olarak, hâkime fikir de verecektir. Hakkaniyet eksenlidir(TMK m. 4), zira evlilik birliği ticari değil manevi bir beraberliktir. Yasa’da “uygun bir tazminat” denilmesinin nedeni de budur. Hâkime tanınan bu takdir marjının kullanılması sınırsız olmayacaktır. Öğreti ve özellikle uygulamada, takdir marjı kullanılırken; boşanmaya neden olan olaylardaki kusurun ağırlığı, eşlerin sosyal ve ekonomik durumları, bakiye/ortalama yaşam ve sahip olunan çocuk sayısı gibi nedenlere bağlı olarak, evlenme şansı gibi kriterlerin göz önünde tutulması gerektiği kabul edilmektedir. Uygulamada tazminat takdirinde önemli başka bir ölçüt de, eşin evlenmeden önceki yaşam standartlarıdır. Kuşkusuz boşanan eş bu standartları kaybedecektir. İşte tazminatın takdirinde, kaybedilen bu standartların da dikkate alınması gerekecektir. Evlilik birliğinin devamı süresince eşin yaşam standartları, aslında desteği yitirilen eşin sosyal ve ekonomik durumuyla doğrudan ilgilidir. Hiç kuşkusuz eşlerin gelirinin olup olmadığı, bu cümleden olarak, eşlerin çalışıp çalışmadığı yitirilecek destek açısından nazara alınması gereken başka bir kriter olacaktır.”

Görüldüğü üzere **Yüksek Yargıtay**, mevcut ve beklenen menfaat kavramından ne anlaşılması gerektiğini açık bir şekilde ortaya koymuştur. Bu nedendir ki, **kusurlu** veya **daha ağır kusurlu** olan tarafın, **mevcut veya beklenen menfaatini** tazmin edici bir **maddi tazminata** hükmedilememektedir. Zira **kusurlu** veya **daha ağır kusurlu** taraf, kendi fiilleri ile evlilik birliğinin son bulmasına neden olmuş ve böylece de mevcut ve beklenen menfaatlerine kendisi engel olmuş olmaktadır.

www.yuksekkayalawoffice.com

www.yuksekkayalawoffice.com

Kararda, **maddi tazminat** hesap edilirken, hangi hususların göz önüne alınması konusuna da açıklık getirilmiştir. Lehine **maddi tazminat** hükmedilecek tarafın yaşı, evlilik birliği içerisindeki ekonomik ve sosyal yaşantısının sınırları, ileride evlenebilme ihtimali gibi hususlar göz önüne alınarak, madde metninde belirtildiği gibi “**uygun bir tazminata**” hükmedilecektir. Şüphesiz bu tazminatın belirlenmesinde, tazminatı ödeyecek tarafın maddi durumu, malvarlığı gibi hususlar da göz önüne alınacaktır.

Son olarak şu husus da belirtilmelidir ki; **boşanmaya bağlı maddi tazminat davası**, **boşanma** davasından ve hatta **boşanma** davası kesinleştikten sonra da açılabilir. Bu nedenle mülga 743 Sayılı Medeni Kanunda “eş” kelimesi kullanılırken, 4721 Sayılı Medeni Kanunda “taraf” kelimesi kullanılmıştır. Boşanmadan sonra açılacak maddi tazminat davasında “eş” vasfı olmadığından, böyle bir düzenleme yapıldığına dikkat çekmek isteriz.

BÖLÜM – 2

MANEVİ TAZMİNAT

Boşanma davalarında manevi tazminat hususu, Medeni Kanununun 174. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir:

“Madde 174/2: Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevi tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir.”

Madde metninde geçen “**kusur**” hususunu, yukarıda “**maddi tazminat**” başlıklı birinci bölümde açıkladığımız için, burada ayrıca bir açıklama yapmayıp, oradaki açıklamalarımıza atıfta bulunmakla yetiniyoruz. **Manevi** tazminatta da önemli olan hususların başında, **boşanmada kusurlu yahut daha az kusurlu** tarafın tazminata hak kazandığı, gözden kaçmamalıdır.

Madde metninde karşımıza çıkan bir diğer husus, **kisilik haklarının saldırıya uğramasıdır**.

Öncelikle, şu hususun tespiti gerekmektedir: **Kisilik haklarının saldırıya uğraması**, boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden olmalıdır. Başka bir deyişle, **boşanmaya sebep olan** ve mahkemece **boşanma kararının** temelini oluşturan olaylar nedeniyle, **kisilik hakları saldırıya uğrayan** taraf açısından **manevi** tazminata hükmedilebilir. Örneğin, taraflardan biri **zina** yapmış ve fakat diğer eş bu **zina** fiilini affetmiş ve **evlilik birliği** devam etmiş fakat aradan belli bir süre geçtikten sonra, **zina** eden tarafın bu sefer diğer eşe karşı şiddet uygulaması nedeniyle açılan bir **boşanma** davasında; diğer eşin gördüğü şiddetten dolayı **manevi** tazminatı hak ettiğini söylemek, yanlış olmayacaktır. Ancak, şiddet uygulamaktan dolayı evlilik birliğine son verilen bu olayda, daha önce **zina** eden eş aleyhine, diğer eş tarafından affedilen bu fiiline bağlı olarak, diğer eşe “**aldatılmak nedeniyle kişilik hakları saldırıya uğradı**” diyerek, tazminata hükmedilemeyecektir. Zira boşanmaya neden olan olay, **zina** değil, şiddettir.

Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu⁷ bir kararında, benzer bir durum için aynı temel görüşü benimsemiştir:

“Bilindiği üzere, boşanma sebebini oluşturan olguyu, makul süre içerisinde boşanma davasına konu yapmayan ve evlilik birliğini devam ettiren eş, daha sonra geçmişe dönerek o olguyu boşanma sebebi yapamaz.

Eldeki davada, davalı/karşı davacı kadın, 2007 yılında rahatsızlanarak cerrahi bir operasyon geçirmiş ve davacı/davalı koca, ameliyat sırasında davalı/karşı davacı eşinin yanında bulunmamış, tanık anlatımlarına göre ameliyat sonrası yanına gelmiştir.

Her ne kadar, davalı/karşı davacı kadın vekilince bu husus boşanma ve manevi tazminat nedeni olarak belirtilmiş ise de, 2007 yılında yaşanan bu olay sonrasında, 20.04.2009 tarihinde açılan eldeki dava tarihine kadar, davalı/karşı davacı kadın tarafından, bu olaya dayalı olarak eşi aleyhine boşanma davası açılmamış ve evlilik birliği yaklaşık iki yıl süreyle devam ettirilmiş, sonrasında da davacı/davalı kocadan kaynaklanan ve davalı/davacı kadının kişilik haklarına saldırı teşkil eden bir olayın gerçekleştiği ispatlanamamıştır.”

Kişilik haklarının saldırıya uğraması sonucunda, ortaya bir “**manevi zarar**” ortaya çıkmaktadır. **Manevi zarar** kısaca, şu şekilde açıklanabilir:

“Manevi zarar, kişilik değerlerinde oluşan objektif eksilmedir. Duyulan acı, çekilen ıstırap manevi zarar değil, onun görüntüsü olarak ortaya çıkabilir. Acı ve elemi manevi zarar olarak nitelendirilmesi sonucu, tüzel kişileri ve bilinçsizleri; öte yandan acılarını içlerinde gizleyenleri tazminat isteme haklarından yoksun bırakmamak için yasalar, manevi tazminat verilebilecek bazı olguları özel olarak düzenlemiştir.

Bunlar, kişilik değerlerinin zedelenmesi (TMK 24), isme saldırı (TMK 26), nişan bozulması (TMK 121), evlenmenin butlanı (TMK 158/2), boşanma (TMK 174/2) bedensel zarar ve ölüme neden olma (BK 47) (Yeni BK 56) durumlarından biriyle kişilik haklarının zedelenmesi (BK 49) (Yeni BK 58) olarak sıralanabilir.”⁸

⁷ YHGK 2011-2-822 E., 2012/146 K., 14.03.2012 T.

⁸ YHGK 2011/4-601 E., 2012/2 K., 18.01.2012 T.

Hangi fiillerin “**kişilik haklarına saldırı**” olarak değerlendirileceği hususunda da tam bir netlik bulunmamakta olup, her olay kendi özelliğine göre değerlendirilecektir.

Örneğin, **boşanma** davalarında çok sık rastlanılan bir durum olan “ev ile ilgilenmemek” bir kusur oluşturur iken, **Yargıtay**’a göre, **manevi tazminat** ödeme gerekçesi değildir⁹. Diğer eşi **evden kovmak** ve **hakaret** etmek fiillerinin ise, **manevi** tazminatı zorunlu kıldığını **Yargıtay** birçok kararında dile getirmiştir.¹⁰

Manevi tazminatın miktarı belirlenir iken, yukarıda **maddi** tazminata ilişkin açıklamalarımıza ek olarak, **kişisel hakları saldırıya uğrayan** tarafın **manevi** zararı göz önüne alınmalıdır. Hâkim, bu takdiri gerçekleştirir iken, **hakkaniyet** ilkesinden (MK md. 4) hareket etmelidir. Gerçekten de, **kişisel hakları saldırıya uğrayan** tarafın, bu saldırıdan dolayı uğradığı **manevi** yıkım, olaydan olaya değişmektedir.

Nitekim **Yargıtay 2 HD** bir kararında¹¹, bu hususta şu görüşleri aktarmıştır:

“Boşanmada manevi tazminatın amacı, boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan tarafın, bozulan ruhsal dengesini telafi etmek, manevi değerlerindeki eksilmeyi karşılamaktır. Onun için, kişilik haklarını ihlal eden fiille, tazminat miktarı arasında makul bir oranın bulunması gerekir. Bir tarafın zenginleşmesine yol açacak sonuçlar doğurur miktarda manevi tazminat takdiri, müesseseyi amacından saptırır. Hâkim, tazminat miktarını saptarken, bir yandan kişilik hakları zedelenen tarafın, ekonomik ve sosyal durumunu ve boşanmada kusuru bulunup bulunmadığını ve varsa kusur derecesini, fiilin ağırlığını; öbür yandan da, kişilik haklarına saldırıda bulunanın kusur derecesini, ekonomik ve sosyal durumunu göz önünde bulundurmak zorundadır.”

Maddi tazminat hususunda olduğu gibi, manevi tazminat davası da, boşanma davasından sonra ve hatta boşanma davası kesinleştikten sonra dahi açılabilir zira, madde metninde “eş” değil, “taraf” kelimesi geçmekte olup, boşanmadan sonra “eş” vasfının olmayacağı açıktır.

⁹ Yargıtay 2 HD 2015/12243 E., 2016/3204 K., 23.02.2016 T.

¹⁰ Yargıtay 2 HD 2015/12891 E., 2016/3100 K., 22.02.2016

¹¹ Yargıtay 2 HD 2015/12885 E., 2016/3160 K., 22.02.2016 T.

www.yuksekkayalawoffice.com

www.yuksekkayalawoffice.com

SONUC

Maddi ve manevi tazminat, birçok dava açısından akla gelebilecek bir kurumdur. Bir trafik kazası olayından, gazetede geçen bir haberde söylenen söze kadar birçok fiil, **maddi ve manevi** tazminata konu olabilir.

Biz bu makalemizde, sadece **boşanma davası** ile ilgili “**maddi-manevi tazminat**” hakkında kısaca bilgi vermiş bulunmaktayız.

Tabi ki **boşanma davası** ile ilgili **maddi ve manevi tazminat** konusunda, söylenecekler ve tartışılacak hususlar, bu kadarla sınırlı değildir. Ancak biz, konunun en temel manasında ne anlama geldiğini burada anlaşılması açısından, bu kadar açıklamanın yeterli olduğu kanaatindeyiz.

YÜKSEKKAYA LAW OFFICE olarak, bu kısa bilgilendirmeyi, faydalı olmasını temenni ederek kaleme almış olmakla, bir yandan da halk arasında oluşan yanlış ve hayali kanaatlerin önüne geçmeyi düşündüğümüzü açıkça belirtmek isteriz.

YÜKSEKKAYA LAW OFFICE